

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.499/2012/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Nikházy László ügyvéd ügyintézésével a Nikházy és Társa Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (címe) II. rendű, III.rendű felperes neve (címe) III. rendű, IV.rendű felperes neve (címe) IV. rendű és V.rendű felperes neve (címe.) V. rendű felpereseknek, a dr. G. I. jogtanácsos által képviselt Generali-Providencia Biztosító Zrt. (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 23.P.20.762/2009/63. számú ítélete ellen a felperesek részéről 64. sorszám alatt előterjesztett és 68. sorszám alatt indokolt, valamint az alperes részéről 66. sorszám alatt előterjesztett és 69. sorszám alatt indokolt fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekinti, aminek nem fellebbezett részét nem érinti, míg a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját a nem vagyoni kártérítések után 2005. november hó 8. napjában, míg a vagyoni kártérítésen belül 13 000 (tizenháromezer) Ft tőke után 2005. november hó 3. napjában, 340 624 (háromszáznegyvenezer-hatszázhuszonnégy) Ft tőke után 2005. november hó 15. napjában, 210 000 (kétszáztízezer) Ft tőke után 2007. június hó 20. napjában, míg 340 000 (háromszáznegyvenezer) Ft tőke után 2007. július hó 11. napjában határozza meg. Kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívására 75 213 (hetvenötezer-kétszáztizenhárom) Ft állam által előlegezett költséget. Egyebekben az első fokú ítéletet helyben hagyja azzal, hogy a nem vagyoni kártérítés megfizetésére is 15 napon belül köteles az alperes.

A saját fellebbezési eljárási költségét mindegyik fél maga viseli. Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy térítsen meg az államnak - az illetékes állami adóhatóság felhívására az abban foglalt módon és határidőn belül - 456 300 (négyezerötvenhat-háromszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

R. M. 2005. október hó 31. napján 15 óra 20 perc körüli időpontban "**K**" belterületén jó látási viszonyok között, száraz, hibátlan aszfaltburkolatú úttesten vezette a.... forgalmi rendszámú típusú személygépkocsiját 74-78 km/h sebességgel. Észlelte, hogy az út jobb szélén parkoló autók közül egy kislány - a IV. rendű felperes - szaladt a labda után. Utána szaladt a 6 éves **D. P. M.** - az I-II. rendű felperesek gyermeke, a III-V. rendű felperesek testvére -, akit **R. M.** vészfékezést követően 64-67 km/h sebességgel elütött. **D. P. M.** a baleset során elszenvedett súlyos sérülések következtében 2005. november hó 7. napján elhunyt.

Amennyiben **R. M.** a megengedett 50 km/h sebességgel haladt volna, akkor annnyival később ért volna az ütközési ponthoz, hogy ezen időszak alatt a gyermek kihaladt volna a gépkocsi elől. Vészfékezéssel 45 km/h, intenzív fékezéssel 40 km/h, lassító fékezéssel 32 km/h sebességgel lehetett volna elkerülni a balesetet.

A Miskolci Városi Bíróság a 27.B.391/2006/13. szám alatti ítéletében megállapította **R. M.** bűnösségét halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétségében; ő az alperesnél rendelkezett kötelező felelősségbiztosítással.

Az I. rendű felperesnél gyermeke halála miatt feszült lelki működésben, érzelmi és indulati érzékenységben, közérzetzavarban, hangulatzavarban, szorongásban, alvászavarban, szerteágazó testi panaszokban és színpadias viselkedésben megnyilvánuló enyhe mértékben elhúzódó gyászreakció alakult ki. A balesettel összefüggésben 2006., 2007. és 2011. években járóbeteg ellátás keretében pszichiátriai kezelés alatt állt, illetőleg áll. Gyógyszeres terápiában részesült, pszichoterápiára nem találták motiválnak, illetőleg alkalmasnak.

Ugyanilyen tünetek alakultak ki a II. rendű felperesnél is, aki 2011. évben pszichiátriai szakrendelésen járt, ahol hangulatjavító és szorongásoldó gyógyszert írtak fel neki, ám azokat nem szedte. A baleset következtében a II. rendű felperes pszichikumában enyhe fokú károsodás észlelhető.

A III-V. rendű felpereseknél nem alakult ki elhúzódó gyászreakció. A IV. és az V. rendű felperesek pszichiátriai gyógyszeres kezelésben nem részesültek, míg a III. rendű felperes 2011. évben szakrendelésen járt, ott számára pszichoterápiát javasoltak, míg a gyógyszeres terápiát nem tartották szükségesnek.

2005. október hó 31. és november hó 7. napjai közötti kórházi kezelés során a néhai élelemfeljavításának költsége 7 000 Ft, a hozzátartozók látogatásának költsége 6 000 Ft

volt. A temetés 265 624 Ft-ba, a halotti tor 75 000 Ft-ba, a sírkőállítás 550 000 Ft-ba került.

A felperesek kereseti kérelmükben az I. rendű felperes részére 978 624 Ft vagyoni és 10 000 000 Ft nem vagyoni kár, a II. rendű felperesnek 5 000 000 Ft, a III. rendű felperesnek 2 000 000 Ft, a IV. rendű felperesnek 3 000 000 Ft és az V. rendű felperesnek 2 000 000 Ft nem vagyoni kár megtérítésére kérték kötelezni az alperest, ezen összegek után 2005. október hó 31. napjától járó késedelmi kamatra is igényt tartva.

Az alperes a kereset jogalapját nem vitatta, továbbá 903 624 Ft-ban elismerte az I. rendű felperes vagyoni kártérítés iránti igényét, egyedül a halotti tor költségének fele részét vitatva. A nem vagyoni kártérítés iránti követelést eltúlzottnak tartotta, valamint kármegosztásra is hivatkozott, mivel az I-II. rendű felperesek a szülői felügyeleti kötelezettségüket megszegték, amikor a figyelmetlenségük következtében a kiskorú elhagyta a lakást, lement a körbekerítetlen udvarra, illetőleg az úttest túloldalán található játszótérre. Az I-II. rendű felperesek gyászreakciója enyhe fokú volt, akik maguk is közrehatottak a következményekben az előírt gyógyszerek szedésének és a pszichiátriai szakrendeléseken való megjelenés elmulasztásával, míg a III-V. rendű felpereseknél elhúzódó gyászreakció nem alakult ki.

Az elsőfokú bíróság a 63. sorszám alatt meghozott ítéletében személyenként 600 000 Ft-ot, s ezen összegek után 2005. október hó 31. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá a felpereseknek egyetemlegesen 15 napon belül 250 000 Ft perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívására 342 220 Ft le nem rótt illetéket. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 903 624 Ft-ot és ennek 2005. október hó 31. napjától járó késedelmi kamatát vagyoni kártérítésként, valamint nem vagyoni kártérítésként 1 500 000 Ft-ot, a II. rendű felperesnek ugyancsak 1 500 000 Ft-ot, míg a III-V. rendű felpereseknek em rótt kereseti illetéket.

Határozatának indokolása szerint a felek között a jogalap nem volt vitatott.

Az alperes a vagyoni kár iránti igényből csupán a halotti tor költségének fele részét vitatta, ezért őt az elsőfokú bíróság kötelezte az általa elismert 903 624 Ft megtérítésére, míg ezt meghaladóan a keresetet a vagyoni kártérítés vonatkozásában elutasította annak bizonyítatlansága miatt.

A perben beszerzett gépjárműszakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a baleset **R. M.** gyorsajtása miatt következett be, mert amennyiben az előírt 50 km/h sebességgel haladt volna, arra nem kerül sor. Erre tekintettel a baleset nem állt szoros oksági összefüggésben a felperesek gondozói kötelezettségének megszegésével, ezért az I-II. rendű felperesek közrehatása nem volt megállapítható.

A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során az elsőfokú bíróság értékelte a perben beszerzett igazságügyi orvosszakértői véleményben foglaltakat: azt, hogy az I-II. rendű felpereseknek a gyermekük elvesztése milyen pszichikai károsodást okozott, és hogy a III-V. rendű felpereseknél elhúzódó gyászreakció nem alakult ki, pszichikai károsodás

nem következett be. A felperesek elvesztették a teljes családban való éléshez fűződő jogukat, függetlenül attól, hogy a III. és az V. rendű felperesek külön családot alapítottak, mert ennek ellenére a családi összetartás, a szülő-gyermek és a testvérek egymás közötti összetartozásának tudata elveszett. Ezen körülmények miatt határozott a rendelkező részben írtak szerint, s kötelezte az alperest a jogalapjában és a kezdő időpontjában sem vitatott késedelmi kamat fizetésére.

A felperesek személyes költségmenetessége folytán le nem rótt és a marasztalással arányban álló kereseti illetéknek, valamint a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján a felpereseket képviselő ügyvéd munkadíjának megfizetésére is kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperesek, mind az alperes fellebbezést terjesztettek elő.

A felperesek fellebbezésükben az ítélet részbeni megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését kérték a keresetükben követelt összegre. Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a személyi körülményeiket kellő súllyal, így az I-II. rendű felperesek életminőségének bizonyos mértékű korlátozását, akiknek az egészséghez való joga is sérült. A részükre megítélt nem vagyoni kártérítés összege nem áll arányban az elszenvedett sérelemmel, ezért annak felemelése indokolt a keresetben megjelölt és eltúlzottnak nem tekinthető összegre.

Az alperes fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a felperesek keresetének teljes elutasítását kérte. Tagadta, hogy a kereset jogalapját elismerte volna, álláspontja szerint ugyanis a néhai elháríthatatlan közrehatása miatt következett be a kár, ami a gépjármű üzembentartójának mentesülését eredményezte, figyelemmel a PK. 39. számú állásfoglalásra is. Emellett az I-II. rendű felperesek felróható magatartása nélkül sem következett volna be a baleset, akik a Ptk. 347. §-ának (1) bekezdése alapján felelnek a vétőképtelen gyermekük cselekedeteiért, ezért kármegosztás alkalmazása indokolt a vagyoni károk és az I-II. rendű felpereseket ért pszichikai károk tekintetében. Az I-II. rendű felperesek a pszichés állapotuk kialakulásában is közrehatottak a szakorvosi kezelés, valamint a gyógyszeres terápia igénybevételének elmulasztásával, továbbá a szakértői vélemények nem is támasztották alá a teljes családban való éléshez fűződő jog elvesztését. A III-V. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye az elhúzódó gyászreakció hiányában alaptalan, továbbá a nem vagyoni kártérítés megítélt összege nincs is összhangban a 2005. évi ár- és értékviszonyokkal. Kifogásolta a perköltség összegét, ami nem igazodik a pervesztességének arányához.

Fellebbezési ellenkérelmet egyik fél sem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének a vagyoni kártérítés iránti keresetet részben elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla a felperesek fellebbezését alaptalannak, míg az alperes fellebbezését kisebb részben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás annyiban helyesbítésre szorul, hogy a néhait nem 2007., hanem 2005. november hó 7. napjáig kezelték kórházban. A tényállást az ítélet tábla kiegészíti azzal, hogy a temetési költségek 2005. november hó 13-15. napjai között merültek fel, a sírkőállítás költségéből 210 000 Ft megfizetésére 2007. június hó 19. napján került sor, amihez képest három hétre vállalta a teljesítést a **"X" Kft.**, s ekkor vált esedékessé a hátralékos vállalkozói díj is. Ezen helyesbítés és kiegészítések mellett a tényállást az elsőfokú bíróság jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és azt helyesen állapította meg, amiből levont jogi következtetései is túlnyomó részben helytállóak voltak. Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének csupán részben adott helyt, ám a kereset részleges elutasításáról nem rendelkezett. Mivel ez az ítélet indokolásából kitűnt, az ítélet tábla az első fokú ítéletet a keresetet részben elutasítónak tekintette.

Az elsőfokú bíróság alaptalanul rögzítette, hogy az alperes a felperes keresetét jogalapjában elismerte, és azt csupán összecszerülésében vitatta részlegesen. Az alperes - miként ezt a fellebbezésében állította - a 4. sorszám alatt előterjesztett ellenkérelmében valóban vitatta a kereset jogalapját, továbbá a 11. sorszám alatti iratában a néhai elháríthatatlan közrehatására hivatkozással is állította a mentesülését. Ezen az ellenkérelmén a perbeli igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértői vélemény kiegészítését követően sem változtatott (37., 42. sorszám alatti iratok), s a jogalap hiányára a későbbiekben is hivatkozott (61/A/1.).

Az alperes a kereset jogalapját az okból vitatta, hogy a néhai oly időben szaladt a gépjármű elé, amikor az elütése már nem volt elkerülhető, ezért a magatartása, mint elháríthatatlan ok következtében az üzemben tartó a kártérítési felelősség alól mentesült a Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése alapján.

Az elsőfokú bíróság által beszerzett igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértői vélemény egyértelmű megállapításokat tartalmazott arról, hogy **R. M.** a megengedett haladási sebességet jelentősen túllépte - 74-76 km/h sebességgel haladt, és ezáltal a néhai vészfékezést követően is 65-67 km/h sebességgel üttette el. Megengedett sebességgel való közlekedés esetén a néhai a vészfékezés határán belül, ahhoz nagyon közel lépett az úttestre, ám mind vészfékezés, mind intenzív fékezés esetén elmaradt volna a baleset, ugyanis amíg a gépjármű az elütési ponthoz ért volna, addigra a néhai kihaladt volna előle, sőt, erre fékezés nélkül is sor került volna. Itt szükséges megjegyezni, hogy az alperes a 21. és a 29. sorszám alatti beadványaiban önkényesen határozta meg a néhai haladási sebességét 2,5 m/s-ban, mint „szakértői eszközökkel nem cáfolható” értékben, azt ugyanis a szakértő mérésekkel alátámasztottan 2,5-4 m/s közé tette, s maga 2,85 m/s értékkel számolt, ami még a középérték alatt is maradt. Ugyancsak alaptalan volt a lassulás 6,2 m/s²-ben történt meghatározása a részéről, mert a szakértő megfelelő magyarázatát adta a 7-7,5 m/s² érték figyelembevételének. **G. I.** szakértő a 34. sorszám alatti kiegészítő szakvéleményében és a 2011. április hó 11. napján tartott tárgyaláson tett nyilatkozatában megfelelő választ adott az alperes észrevételeire, amelyek következtében a megállapításai aggálytalannak tekinthetők. Arra rámutat az ítélet tábla, hogy a szakértő a vészhelyzet kezdő időpontjának a néhai úttestre lépését, illetőleg a gépjármű előtti felbukkanását tekintette, ám ezzel szemben a lakott területen belül jóval a megengedett sebesség felett

haladó gépjárművezetőnek már a labda után szaladó IV. rendű felperes felbukkanásakor mérsékelnie kellett volna a sebességét, ilyen szituációban ugyanis számítani lehet arra, hogy a labda után rohanó gyermeket több is követi; amennyiben erre sor került volna, úgy még inkább elkerülhető lett volna a baleset.

Ezen körülményekre tekintettel minden alapot nélkülöző volt az alperesnek a néhai magatartására, mint elháríthatatlan okra történt hivatkozása a mentesülése érdekében. Szintén alaptalanul hivatkozott az alperes az I-II. rendű felperesek közrehatása miatti kármegosztásra (a nem vagyoni kár tekintetében már csak azért is, mert ennél a kárfajtánál a kármegosztás fogalmilag kizárt), mivel a néhai elgázolásának körülményeire figyelemmel a kár bekövetkezéséhez vezető oksági folyamatban az I-II. rendű felperesek mulasztása oly' távolinak tekinthető, hogy annak jogi relevanciája sem a vagyoni kár megosztása, sem a nem vagyoni kár összegének meghatározása során nem lehetett. Az alperes tehát teljes körű helytállási kötelezettséggel tartozik a biztosítottja által okozott károkért a felperesek felé.

Az alperes a fellebbezésében alaptalanul utalt arra, hogy szakértői vélemények nem támasztották alá a teljes családban való éléshez fűződő jog elvesztését, ugyanis ezen személyiségi jogsérelem megítélése nem szakkérdés, hanem önmagában a családtag elvesztésének a tényénél fogva bekövetkezik. Emiatt nem lehetett arra sem hivatkozni eredménnyel, hogy a III-V. rendű felperesek nem vagyoni kárigénye az elhúzódoó gyászreakció hiányában lenne alaptalan, mert a teljes családban éléshez fűződő személyiségi jog sérelme az ő esetükben is bekövetkezett.

Az tehát nem lehetett vitás, hogy a felperesek hozzátartozójának halála folytán sérült a családhoz tartozás, családban éléshez fűződő személyiségi joguk (Ptk. 75. §-ának (1) bekezdése), és a Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének e) pontja alapján kártérítést követelhetnek a polgári jogi felelősség szabályai szerint. A polgári jogi - kártérítési - felelősség (Ptk. 345. §-ának (1) bekezdése) megállapításához azonban az alperes jogellenes, tehát személyhez fűződő jogot sértő magatartásán túlmenően az ezzel okozott, személyiséget ért hátrány bizonyítása is szükséges, mégpedig a kárigényt érvényesítő felperesek részéről. A családban, teljes családban élés joga védett személyiségi jog. A kárt okozó esemény folytán bekövetkező tragikus változás megbontja a családi kapcsolat fennálló rendjét, azt erőszakosan megváltoztatja és ezzel sérül a hátramaradott szülők, testvérek családi kapcsolatokhoz való joga. Ha ez életminőségük korlátozottságával is jár, megalapozza a nem vagyoni kártérítéshez való jogot. A gyermek/testvér, mint közeli hozzátartozó elvesztése a családban élés életminőségétől fosztotta meg a felpereseket, ami az érintettek mindennapi életvitelére, a társadalmi életben való részvételükre - különösen a szülők esetében - jelentős kihatással van. A hat éves kislány halála nemcsak azt jelentette, miszerint a szülők számára végleg megszűnt annak a lehetősége, hogy abban a családban, amelyhez a kisgyermek is tartozott, a jövőben együtt éljenek, hanem azt a hátrányt is el kell szenvedniük, hogy ez a kisgyermek a jövőben már érzelmi és egyéb támaszt sem nyújthat nekik. A családból kiesett gyermek halála olyan változásokat idézett elő a felperesek életvitelében, amely az életminőségüket kedvezőtlenül befolyásolta. Az őket ért hátrány vizsgálatához nem elegendő az orvosszakértő évekkel későbbi állapotvizsgálaton alapuló szakvéleménye, hanem értékelni kell a bizonyítás teljes anyagát a Pp. 206. §-a (1)

bekezdésének megfelelően. Ugyanakkor olyan hátrány bizonyítása nem szükséges, hogy az említett személyiségi jogsérelem következtében a III-V. rendű felperesek lelki egészsége is károsodott.

Az alperes alaptalanul állította az I-II. rendű felperesek esetében a pszichiátriai szakorvosi segítség igénybevételének elmulasztását, mert arra sor került a részükről, továbbá a II. rendű felperes esetében a gyógyszeres terápia negálásának sem lehetett messzemenő jelentőséget tulajdonítani, mert egyrészt az elhúzódó gyászreakció, mint pszichés károsodás már a gyógyszeres terápia elrendelése előtt kialakult, másrészt nincs arra vonatkozó adat, hogy a gyógyszeres terápia elfogadása esetében pszichés károsodás nem következett volna be, avagy a II. rendű felperes annak hatására már gyógyult lenne.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítésre alapot szolgáltató körülményeket megfelelően feltárta, és megalapozottan jutott arra a megállapításra, hogy az I-II. rendű felperesek pszichés károsodás is érte, ezáltal ők többféle hátrányt szenvedtek el a teljes családban való éléshez való jog sérülése mellett, s a nem vagyoni kárpótlás náluk kettős személyiségi jogsérelmet volt hivatott ellensúlyozni. A nem vagyoni kártérítés összege is összhangban volt a feltárt immateriális hátrányokkal. Az ítélezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás mértéke megállapításánál tehát a jogsértés súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítélezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem.

A korabeli hasonló káresemények megítélésével összhangban került sor a perbeli esetben is a nem vagyoni kártérítés összegének a meghatározására, amint ezt megfelelően szemlélteti a Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.448/2005/3. szám alatt meghozott ítélete. Eszerint a házastárs felperesek 2001. évben közlekedési baleset részesei voltak, amelyben elvesztették öt éves gyermeküket. A többszörös személyiségi jogsérelem miatt - értékelve a baleset során elszenvedett testi sérüléseket is, amelyek a lelki sérülések okozta hátrányok feldolgozását hátráltatták, valamint tekintettel a maradandó pszichés károsodásokra - az ítéltábla a nem vagyoni kártérítések összegét az I. rendű felperes javára (akinel a baleset után még három évvel is műtétet kellett végrehajtani és pszichésen is súlyosabban károsodott) 2 000 000 Ft-ban, a II. rendű felperes javára pedig 1 500 000 Ft-ban határozta meg. A Legfelsőbb Bíróság a Pfv.III.21.146/2008/5. számú ítéletében a 2003. évben, négyéves korában vízbe fulladt gyermek szüleinek személyenként 1 400 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítélt meg, mert a kisgyermek halála folytán bekövetkezett tragikus változás megbontotta és erőszakosan megváltoztatta a családi kapcsolat fennálló rendjét, ezáltal sérült a hátramaradottak családi kapcsolathoz való joga. A hozzátartozó elvesztése esetén az élet megnehezülésének megállapításához nincs szükség kóros állapot bekövetkezésének bizonyítására. A szülők számára tragikus veszteségként jelentkezett a kisgyermek halála, azonban nem a gyász és a fájdalom tette indokoltá a nem vagyoni kártérítéssel kapcsolatos igényüket, hanem a családi kapcsolathoz való jog sérelme, amely a hozzátartozói viszony miatt volt megállapítható. A Fővárosi Ítéltábla a

4.Pf.21.850/2009/3. számú ítéletében a szülőknek 800 000 Ft, míg a testvér részére 400 000 Ft nem vagyoni kártérítést látott megállapíthatónak a 2005. évben személygépkocsi utasaként közlekedési balesetet szenvedett néhai halála miatt értékelve azt a körülményt, hogy a károsodás bekövetkeztében a néhai is közrehatott, ami miatt az alperes a vagyoni károk 60 %-át volt köteles megtéríteni.

A késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját helytelenül határozta meg az elsőfokú bíróság, mert az nem a kár okozásához, hanem annak manifesztálódásához kapcsolódik a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése értelmében. Ez a perbeli esetben a nem vagyoni kártérítési követelések tekintetében a néhai halálának időpontjával volt azonos, míg a vagyoni kártérítési követelések tekintetében azok felmerültének napján, amely napon még késedelem nélkül teljesíthetett volna az alperes, tehát ő a Ptk. 360. §-ának (2) bekezdése értelmében alkalmazandó Ptk. 298. §-ának a) pontja alapján a kár bekövetkezése utáni naptól, azaz a nem vagyoni kártérítés esetében 2005. november hó 8. napjától, míg a vagyoni kártérítés esetében azok felmerültét követő naptól (az élelemfeljavítás, látogatás és temetési költségek - ideértve a halotti tor költségét is - tekintetében középátlagos időponttól) köteles a késedelmi kamat fizetésére. Az alperes fellebbezése a felperesek keresetének teljes elutasítására irányult, tehát az a járulékokra is kiterjedt, ezért az ítélet tábla a kamatfizetés kezdő időpontját megváltoztatta, ennyiben találva alaposnak a fellebbezést.

Alaptalanul sérelmezte az alperes a terhére megállapított perköltség összegét, mert ugyan a felperesekhez képest nagyobb arányban lett pernyertes, ám a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alkalmazható volt a bírói mérlegeléstől függő nem vagyoni kártérítés követelt és megítélt összegére tekintettel. Az ezen szabály alapján megállapítható perköltség összegén (a nem vagyoni kártérítés megítélt összege után 240 000 Ft-on, valamint a vagyoni kártérítés megítélt összege után 41 431 Ft-on, azaz mindösszesen nettó 281 431 Ft-on) belül került sor az alperes marasztalására.

A leírtak miatt az ítélet tábla az első fokú ítélet fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja vonatkozásában megváltoztatta, egyebekben helyben hagyta azzal a pontosítással, hogy a nem vagyoni kártérítés tekintetében is 15 napon belül köteles az alperes a teljesítésre a Pp. 217. §-ának (1) bekezdése alapján.

A Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték, valamint az állam által előlegezett és meg nem térült költség megfizetéséről. Az ítélet tábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság mindössze a felperesek személyes költségmentessége okán feljegyzett kereseti illeték pervesztességével arányos részének megtérítésére kötelezte az alperest, ám az állam által előlegezett költség viseléséről nem rendelkezett. Az alperes csak az igazságügyi gépjármű-közlekedési szakértői bizonyítás költségét előlegezte (amit - utalva a két bekezdéssel fentebb írtakra - teljes egészében neki kellett viselnie a Pp. 80. §-ának (2) bekezdése szerint, hiszen az a jogalap alaptalannak bizonyult vitatásával volt kapcsolatos), míg az igazságügyi orvosszakértői bizonyítás összesen 276 643 Ft díját nem, az a felperesek személyes

költségmentességére tekintettel az ellátmányból került kiutalásra. Az alperes a részleges pervesztessége miatt ezen feljegyzett költségből 75 213 Ft-ot köteles viselni a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján, ezért erre kötelezte az ítéltábla. Az ezt meghaladó költséget a felperesek személyes költségmentessége okán az állam viseli az előbb felhívott rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a alapján.

A fellebbezési eljárásban a felperesek teljesen, míg az alperes a per fő tárgya tekintetében lett pervesztes. Tekintettel arra, hogy a felperesek által fellebbezett érték magasabb volt, ám az alperes az összecszerűség mellett a jogalapot is több okból támadta, az ítéltábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy mindegyik fél maga viseli a saját költségét. Az alperes a saját fellebbezése után a per tárgyi illeték-feljegyzési jogos volta - az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 62. §-a (1) bekezdésének f) pontja - miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megtérítésére az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése értelmében irányadó, s a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján köteles, míg a felperesek fellebbezési illetékét a részükre engedélyezett személyes költségmentesség okán az állam viseli az előbb felhívott rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és a 14. §-a értelmében.

Debrecen, 2013. január hó 2. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Pribula László sk. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő